

 TRANSPORDIAMET	TRANSPORDIAMETI JUHTIMISSÜSTEEM		
	KORRUPTSIOON TEHNONÕUETELE VASTAVUSE KONTROLLIL JA SELLEST TEATAMINE		
	Koostamise aeg: 22.10.2024	Koostaja: Transpordiamet	1/4

SISUKORD

1. EESMÄRK.....	1
2. ÜLEVAATAJA KUI AMETIISIK	1
3. TOIMINGUPIIRANG	2
4. VASTUTUS	3
5. KORRUPTSIOONIJUHTUMITEST TEATAMINE	3

1. EESMÄRK

Juhendi eesmärk on tagada tehnonõuetele vastavuse kontrolli (edaspidi ülevaatus) kui avaliku ülesande ja tehnonõuetele vastavuse kontrollija (edaspidi ülevaataja) kui ametiisiku toimingute aus, erapooletu ning [Korruptsioonivastast seadust](#) järgiv teostamine.

[Korruptsioonivastase seadusest](#) tulenevalt peavad riigi- või kohaliku omavalitsuse üksuse asutus, avalik-õiguslik juriidiline isik, nende asutatud sihtasutus ja konkurentsiseaduse tähenduses avalik ettevõtja tagama nende nimel, ülesandel või järelevalve all avalikku ülesannet täitva ametiisiku korruptsiooniennetamise alase teadlikkuse.

2. ÜLEVAATAJA KUI AMETIISIK

Korruptsioonivastase seaduse (edaspidi KVS) § 2 lõike 1 kohaselt on ametiisik füüsiline isik, kellel on avaliku ülesande täitmiseks ametiseisund. Sellest lähtuvalt peab ka ülevaatajat käsitlema kui ametiisikut, kuna ta teostab järelevalvet sõidukite tehnoseisundi üle ja tema otsus on HMS § 51 lg 1 kohaselt käsitletav haldusaktina. Samas ei saa teisi ülevaatuspunktiga seotud isikuid, kes pole ülevaatajad (näiteks ülevaatuspunkti juhataja, äriühingu esindaja), KVS-i mõistes ametiisikutena käsitleda.

2.1. Ametiisiku üldised kohustused

KVS sätestab ametiisiku üldised kohustused, seega on ka ülevaatajal keelatud:

- korruptiivse tulu nõudmine, vahendamine ja saamine;
- ametiseisundi, avaliku vahendi, mõju ja siseteabe korruptiivne kasutamine;
- varjata talle teada olevat korruptsioonijuhtumit;
- rikkuda tegevus- ja toimingupiirangutest kinnipidamise kohustust.

2.2. Korruptiivne tulu

Korruptiivne tulu on ametiisikule endale või kolmandale isikule ametiisiku ametikohustuse tõttu pakutud või ametiisiku poolt nõutud varaline või muu soodustus, samuti ametiisiku kohustusi rikkudes saadud soodustus.

Selle alla ei loeta soodustust, mis ei ole seostatav ametikohustusega või mida saab üheselt mõista tavapärase viisakusavaldusena. Näiteks sünnipäevaks lillede, kommikarbi või muu sarnase kinkimine või ettevõtete vahel vahetatavad meened kuuluvad tavapäraste viisakusavalduste alla ning neid ei liigitata korruptiivse tuluna. Tavapärase viisakusavalduse alla ei kuulu raha ja kinkekaartide kinkimine ega teenuse osutamine. Siiski tasub ka tavapäraste viisakusavalduste puhul olla

 TRANSPORDIAMET	TRANSPORDIAMETI JUHTIMISSÜSTEEM		
	KORRUPTSIOON TEHNONÕUETELE VASTAVUSE KONTROLLIL JA SELLEST TEATAMINE		
	Koostamise aeg: 22.10.2024	Koostaja: Transpordiamet	2/4

tähelepanelik, kuna piir tavapärase viisakusavalduse ja korruptiivse tulu alla kuuluva soodustuse vahel võib olla hägune.

Korruptsioonikuriteoga on tegemist ka juhul, kui ülevaataja ei riku ülevaatuse teostamisele kehtestatud nõudeid, kuid saab selle eest siiski korruptiivset tulu.

3. TOIMINGUPIIRANG

3.1. Ametiisiku suhtes rakenduvad toimingupiirangud

KVS § 11 kirjeldab ametiisiku suhtes rakenduvaid toimingupiiranguid.

Tehnoülevaatuse võtmes peab ülevaataja kui ametiisik kinni pidama toimingupiirangutest. Ametiisikul on keelatud toimingu või otsuse tegemine, kui:

- otsus või toiming tehakse ametiisiku enda või temaga seotud isiku suhtes;
- ametiisik on teadlik tema enda või temaga seotud isiku majanduslikust või muust huvist, mis võib mõjutada toimingut või otsust;
- ametiisik on teadlik korruptsioonihust.

3.2. Seotud isikutest tingitud piirangud

Ülevaataja ei tohi teha ülevaatusi:

- 3.2.1. sõidukile, mille omanikuks, kasutajaks või vastutavaks kasutajaks on ülevaataja, tema abikaasa, vanavanem, ülevaataja või tema abikaasa vanem või ülevaataja vanema alaneja sugulane, sealhulgas ülevaataja laps või lapselaps või isikud, kellega on ühine majapidamine;
- 3.2.2. juriidilise isiku sõidukile, kui juriidilise isiku vähemalt 1/10 osalusest või osaluse omandamise õigusest kuulub ülevaatajale endale või teisele juhendi punktis 3.2. nimetatud seotud isikule;
- 3.2.3. juriidilise isiku sõidukile, kui juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige (tulumaksuseaduse tähenduses) on ülevaataja ise või juhendi punktides 3.2.1. või 3.2.4. nimetatud isik;
- 3.2.4. sõidukile, mille omanikuks, kasutajaks või vastutavaks kasutajaks on isik, keda seob ülevaatajaga ühine majapidamine. Samuti muu isik, kelle seisund või tegevus ülevaatajat (sh väljaspool töökohustuste täitmist) oluliselt ja vahetult mõjutab või keda ülevaataja seisund või tegevus (sh väljaspool töökohustuste täitmist) oluliselt ja vahetult mõjutab või kes (sh väljaspool töökohustuste täitmist) allub ülevaataja korraldustele või tegutseb ülevaataja huvides või arvel;
- 3.2.5. sõidukile, mille suhtes esineb ülevaataja või temaga seotud isiku majanduslik või muu huvi, mis võib mõjutada toimingut või otsust.

3.3. Toimingupiirang sõidumeeriku kontrolli osas

Kui ülevaataja ja sõidumeeriku kontrolli teostaja on sama isik, loetakse sõidumeeriku kontrollile järgneva tehnoülevaatuse (sama ka vastupidises olukorras) ning sellest tuleneva toimingupiirangu olukord piisavalt läbipaistvaks ning aktsepteeritavaks, kui sõidumeeriku kontrolli protokoll ja sõidumeeriku tehniliste andmete väljatrükk säilitatakse ülevaatuspunkti/sõidumeeriku töökoja poolt vähemalt kuni järgmise sõidumeeriku kontrollini.

 TRANSPORDIAMET	TRANSPORDIAMETI JUHTIMISSÜSTEEM		
	KORRUPTSIOON TEHNONÕUETELE VASTAVUSE KONTROLLIL JA SELLEST TEATAMINE		
	Koostamise aeg: 22.10.2024	Koostaja: Transpordiamet	3/4

4. VASTUTUS

- 4.1.1. KVS keelab ametiisikul varjata talle teatavaks saanud korruptsioonijuhtumit ning kohustab sellest informeerima ametiasutust. Varjamine on karistatav rahatrahviga.
- 4.1.2. Ametiisiku poolt omakasu eesmärgil ametiseisundi, avaliku vahendi, mõju või siseteabe korruptiivse kasutamise eest karistatakse rahatrahviga.
- 4.1.3. Ametiisiku poolt toimingupiirangu või toimingupiirangu kohaldamata jätmise tingimuste teadva rikkumise eest karistatakse rahatrahviga.
- 4.1.4. Ametiisiku poolt talle või kolmandale isikule vara või muu soodustuse lubamise või vastuvõtmise eest vastutasuna tema ametiseisundi kasutamise eest karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega. Sama teo eest, kui see on toime pandud vähemalt teist korda, grupi poolt või suures ulatuses, karistatakse ühe- kuni kümneaastase vangistusega. Kui teo on toime pannud juriidiline isik, karistatakse teda rahalise karistusega.

5. KORRUPTSIOONIJUHTUMITEST TEATAMINE

Korruptsioonijuhtumist kohene teatamine on vajalik selleks, et tagada korruptsioonijuhtumites oluliste tõendite kiire leidmine ja juhtumist teatanud ametiisiku enda kaitse.

5.1. Altkäemaks

Kui Teile pakutakse või lubatakse altkäemaksu (hinnaline kingitus, raha, kinkekaart, teenus, osa tehingust vms, mis ei kuulu tavapärase viisakusavalduse alla), siis:

- 5.1.1. tuleb sellest keelduda;
- 5.1.2. tehke kindlaks, millise toimingu tegemist või tegemata jätmist altkäemaksu eest soovitakse (mida ja kuidas tehti);
- 5.1.3. tehke kindlaks altkäemaksu lubaja või pakkuja isik;
- 5.1.4. kui vastuvõtmisest keelduda polnud võimalik, siis hoidke pakutav asi kuni uurimisasutuse poole pöördumiseni enda käes, seejärel andke see üle uurimisasutusele;
- 5.1.5. leidke võimalusel tunnistaja (nt. kolleeg);
- 5.1.6. fikseerige juhtum kirjalikult, kasutades selleks vastavat vormi ning teavitage sellest viivitamatult Politsei- ja Piirivalveametit ühel alljärgneval meetodil:

- saatke e-kiri vihjemeilile korruptsioonivihje@politsei.ee;
- helistage automaatvastajale 612 3657;
- saatke kiri postiaadressile Tööstuse 52, 10416 Tallinn;
- minge isiklikult kohale, korruptsioonikuritegude büroo üksused asuvad Tallinnas, Tartus, Jõhvis ja Pärnus. Vajadusel tagab politsei teataja anonüümsuse.

- 5.1.7. teavitage juhtunust viivitamatult Transpordiameti sõidukite tehnosakonda e-mailil info@transpordiamet.ee, edastades juba Politsei- ja Piirivalveameti tarbeks koostatud teate või selle puudumisel samasisulise kirjaliku selgituse;
- 5.1.8. ärge levitage infot juhtunust avalikult.

Korruptsioonijuhtumistest teavitamine on oluline just ülevaataja enda kaitse seisukohalt, sest jättes juhtumist teavitamata, on hiljem juhtumi avalikuks tuleku puhul väga keeruline teavitamata jätmist põhjendada. Seega tuleb oma igapäevases töös korruptsiooniohtlikele olukordadele tähelepanu

 TRANSPORDIAMET	TRANSPORDIAMETI JUHTIMISSÜSTEEM		
	KORRUPTSIOON TEHNONÕUETELE VASTAVUSE KONTROLLIL JA SELLEST TEATAMINE		
	Koostamise aeg: 22.10.2024	Koostaja: Transpordiamet	4/4

pöörata ja nendest koheselt teavitada. Sellise tegevusega annate avalikkusele selge signaali, et ülevaatuspunktides pole mingit mõtet altkäemaksu pakkuda.